

POLITIKEN

Politikeren | 05.02.2008 | Kultur | Side 3 | 1086 ord | artikel-id: e0cfd82

Interview: "Hvor rige skal vi være, før vi giver os selv råd til at fråse med ånd?"

Interview: Søren Fauth

Engelsk er og skal være verdenssprog, men sproget bruser frem på bekostning af andre kulturbærende sprog i Europa som tysk, fransk, latin og græsk, advarer tysk forskningslektor. Med i faldet ryger både kendskabet til vores egen historie og mangfoldigheden i hele den europæiske kultur.

Af ANNE BECH-DANIELSEN

Der er Nietzsche og Schopenhauer og fyldte reoler med hovedværker fra væg til væg, og da kældervæggene på et tidspunkt ikke kunne strække sig længere, lykkedes det dr.phil. i tysk litteratur Søren Fauth fra Aarhus Universitet at finde en fritstående, drejelig biblioteksreol på et salgssted for brugte kontormøbler »et sted mellem Fredericia og Børkop«. 800 kroner, vildt godt køb! Så nu kan Thomas Manns dagbøger og Wilhelm Raabes 'Sämtliche Werke' være i de ledige kubikmeter midt på gulvet. De sidste opslagsbøger har fået plads i en omhyggeligt opstabet fæstningsmur hele vejen rundt langs det store skrivebords kant.

Det er en hule, han har bygget sig i hjemmet i Fredericia. Ikke desto mindre er det tilsyneladende lykkedes Søren Fauth mellem oversættelsen af Schopenhauers hovedværk og gennemskrivningen af sin egen doktordisputats 'Der metaphysische Realist', Wilhelm Raabe, at bevare udsynet. Som Schopenhauer, der skuer ud over de skrevne ord fra sit portræt i baren bagved, holder Søren Fauth, 36, øje med dansk åndsliv og dansk kulturpolitik, og det, han ser, bekymrer ham.

Han synes nemlig, at han ser en kulturel forarmelse, hvor alle andre sprog end det altdominerende verdenssprog, engelsk, lider en stille kvælningsdød. Den europæiske »forskellighed« og den europæiske kulturs historiske rigdom bliver mast i »provinsielt knoldesparkeri«, hvor de mange landes særtræk svinder hen under trykket af en fælles monokultur, mener Søren Fauth.

Før det er for sent Det har han skrevet et essay om i tidsskriftet Nomos under titlen 'Om åndens og sprogets deroute i et ensrettet Europa'. Og advarslen fra Aarhus Universitets afdeling for tysk munder ud i de manende ord: »Vi står ved en skillevej«.

»Skal vi sikre et mangfoldigt Europa med flere sprog og kulturer end den engelske, er det *nu*, inden det er blevet for sent, at de uddannelsesansvarlige politikere skal vågne op. Den nuværende epoke kan meget vel blive den, der afskaffede sprog som latin, græsk, fransk, tysk og italiensk på de danske universiteter«, lyder den skarpe advarsel fra Søren Fauth.

»Samfundet tror, at det kommer i mål ved at skyde genvej i retning mod det, der umiddelbart nytter. Det er sådan en fabriksmentalitet, vi ser, fra forskning til faktura. Og det får mig til at spørge: Hvor rige skal vi være, før vi giver os selv råd til at fråse med ånd? Kunne det ikke være, at 'omvejen' over andre sprog og kulturer i virkeligheden er vejen til kulturel berigelse? Hvis vi vil være stærke aktører på det globale marked, skal vi holde op med at agere så provinsielt«.

Ikke mindst i de her år med velstand og rigdom er det »fedtet og sølle«, at vi ikke som samfund tager os råd til dannelse, mener Søren Fauth. Han frygter en globalisering, der bare er blevet et udtryk for, at vi kun skal lære ét sprog – engelsk. Og det er ikke 'kun' gloser og grammatik, der er udryddelsestruet:

»Det handler om ånd: Sproget er jo det rør, tankerne flyder ud af. Forsnævres røret, bliver det, der kommer ud i den anden ende, forsimplet og unuanceret«.

Udsyn fra bogtårnet Når Søren Fauth har rettet sigtet op over bogbunkerne og følt den intellektuelles pligt til at advare omverdenen om en udvikling, der først ses indefra, så er det, fordi han allerede nu sporer det, han opfatter som effekterne af en enstrenget kultur- og uddannelsespolitik med fokus på det store engelske verdenssprog. Universitetsinstitutternes succes måles med en kvote for, hvor mange kandidater, fagene uddanner i forhold til antallet af videnskabelige medarbejdere. Engelsk klarer sig, og for tiden er tysk i vælten med Berlin som den store europæiske kulturmetropol. Men tysk er på lånt tid, advarer Søren Fauth, for tysk er ikke længere obligatorisk i folkeskolen.

»Vi sidder allerede i dag med filosofistuderende, der læser Heidegger (tysk filosof, red.) på engelsk, fordi de ikke kan tysk. Det ryger der altså nogle nuancer på«.

For fag som fransk og italiensk står det endnu værre til. »Der er patienten allerede døende«, siger sprogforskeren og læner sig helt frem i stolen for at ride den onde spiral op:

Med færre kandidater skæres antallet af videnskabelige medarbejdere ned, kvaliteten af undervisningen bliver ringere, studiemiljøet fattigere, og dermed vil endnu færre studerende søge ind og lære de pågældende sprog. Det begynder på folkeskoleniveau, og det fortsætter på gymnasiet, hvor latin er henvist til »et mindre lynkursus« i faget almen sprogforståelse, og hvor en sprogligt funderet elev ikke nødvendigvis kan få sine ønskede sprog, fordi et flertal i klassen kan vælge noget andet.

»Sådan er spiralen, når vi driver uddannelsessystemet ud fra princippet om, at vi skal lade falde, hvad ikke kan stå. Men sådan driver man virksomheder. Ikke uddannelsessystemer. Dem værner man om, uafhængigt af økonomisk rentabilitet. Jamen, så fat det dog!«, smælder Søren Fauth ud i lokalet med en appel, så man næsten kan høre bifaldet fra filosoferne i bøgerne omkring os.

Viden om vores kultur

For det handler om skønånd og store tanker og ikke udelukkende om de tyske verber, som Søren Fauth selv bøjer i smør efter 15-20 år med sproget.

»Det handler om, at vi er ved at miste muligheden for at få viden om vores egen kulturelle baggrund i Europa – for altid. Den dag, vi ikke længere her i landet på de højere læreanstalter kan læse en tekst på latin om noget, der hører hjemme i vores egen fortid, da har vi mistet noget, vi ikke sådan lige kan indhente bagefter«.

Det er alle de små sprogfag, der er truet af den herskende managementmentalitet, understreger Fauth :

»For eksempel er latin og oldgræsk ude af de danske universiteter om 15 år, hvis ikke vi gør noget. Mener vi virkelig, at intelligenskvotienten er faldet så meget, at vi ikke kan lære de sprog mere? Vil vi være den generation, der huskes for det? I givet fald kan vi i hvert fald droppe tanken om at være med, hvor de store udenlandske eliteuniversiteter er«.

Men gør det noget, at døde sprog udgår?

»Ja. De sprog lever i bedste velgående – i vores egne sprog. Lærer man et sprog som latin med seks kasus, lærer man så meget om sprogs opbygning, at man har fået nemmere ved at tilegne sig andre fremmedsprog. Det er sådan, at jo flere sprog, man lærer, jo lettere har man ved at lære endnu flere, og kun ved at lære et andet lands sprog får man adgang til dets kultur«, mener Søren Fauth .

Er det en elitær sprognørd, der taler?

»Jeg siger ikke, at alle skal lære fire fremmedsprog. Jeg siger bare, at vi som samfund har et ansvar for at give de kommende generationer mulighed for at lære mere end et fremmedsprog. Også af hensyn til den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa. Ellers kan vi ende som verdens rigeste fattigrøve!«.

anne.bech@pol.dk

Billedtekst:

Søren Fauth . Selv forsvinder han gerne og længe ind i de tyske hovedværker, men tyskkyndige vil blive en truet art i Danmark om få år – sammen med franskyndige, italiensk-, latin- og græskkyndige, advarer dr.phil. i tysk, Søren Fauth . Han er bekymret, for ud over sjove kasus og besværlige genitiver ryger indsigten i hele den mangeartede europæiske kultur. Foto: Lars Skaaning

---

Titel

Stednavne

DANMARK

Emneord

Personer

Virksomheder

Alt materiale i InfoMedia er omfattet af lov om ophavsret. Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af materiale i InfoMedia, eller dele heraf, uden tydelig kildeangivelse, er forbudt uden forudgående skriftlig aftale med InfoMedia Huset A/S i henhold til gældende dansk lov om ophavsret. En del artikler i InfoMedia indeholder links til andre websites. InfoMedia påtager sig intet ansvar for, at sådanne links fungerer, eller at de angivne web-adresser er korrekte.